

Заданні для правядзення ўступных іспытаў па гісторыі Беларусі

Выберыце правільныя адказы. Звярніце ўвагу, што ў пытаннях можа быць некалькі правільных адказаў.

1. Сумеснае валоданне прыладамі працы, прадуктамі харчавання і жыллём з'яўляецца прыкметай:

- а) родавай абшчыны;   б) кагалу;   в) брацтва;   г) вёскі.

2. Збор князем даніны з насельніцтва падуладных яму зямель называўся:

- а) гвалт;   б) талака;   в) палюдзе;   г) рэйтаршчына.

3. У летапісе пад 980г. упершыню паведамляецца пра полацкага князя:

- а) Рагвалода;   б) Ізяслава;   в) Яраслава;   г) Усяслава Чарадзея

4. Самая старажытная сярод рукапісных кніг, знойдзеная на тэрыторыі Беларусі:

- а) “Аповесці мінулых гадоў”;   б) “Тураўскае евангелле”;
в) “Руская праўда”;   г) “Слова пра паход Ігаравы”.

5. Каранацыя Міндоўга ў Навагрудку і прыняцце ім тытула караля сведчыла аб:

- а) канчатковай перамозе над крыжакамі;
б) пачатку ўтварэння новай дзяржавы - ВКЛ;
в) фарміраванні абсалютнай манархіі;
г) завяршэнні фарміравання тэрыторыі ВКЛ.

6. Адною з прычын стварэння Рэчы Паспалітай з'яўлялася (-іся)

- а) распаўсюджванне Рэфармацыі на тэрыторыі ВКЛ;
б) цяжкае становішча ВКЛ у час Лівонскай вайны;
в) тэрытарыяльныя супярэчнасці з Турцыяй;
г) барацьба польскіх каралёў за шведскі трон.

7. У грамадстве ВКЛ у 16-18ст. “бабылямі”, “кутнікамі”, “халупнікамі” называлі:

- а) дробных гандляроў;   б) вясковую адміністрацыю;
в) беззямельных сялян;   г) членаў цэхаў.

8. Яўрэям на беларускіх землях пасля далучэння да Расійскай імперыі было дазволена:

- а) сяліцца ў гарадах і мястэчках;   б) набываць маёнткі з сялянамі;
в) ствараць палітычныя аб'яднанні;   г) выбірацца ў органы ўлады.

9. Удзельнікі “Дэмакратычнага таварыства” (1836-1838гг.) выступалі за:

- а) права кожнага народа на нацыянальную самасвядомасць;
б) усталяванне дыктатуры пралетарыяту;
в) вяртанне “залатых шляхецкіх вольнасцей”;
г) пераход да супрацоўніцтва з царскім урадам.

10. Падрабязнае апісанне дзяржаўных маёмасцей у час правядзення рэформы П.Кісялёва ў дзяржаўнай вёсцы атрымала назву:

- а) нацыяналізацыя;
- б) рэквізіцыя;
- в) люстрацыя;
- г) сертыфікацыя.

11. Знакамітая беларуская паэтэса пачатку 20ст., адна з заснавальнікаў Беларускай сацыялістычнай грамады:

- а) К.Буйніцкая;
- б) А.Пашкевіч (Цётка);
- в) А.Ажэшка;
- г) Ф.У.Радзівіл.

12. Правядзенне сталыпінскай аграрнай рэформы ў Беларусі ў пачатку 20ст. спрыяла:

- а) стварэнню праслойкі заможнага сялянства;
- б) ліквідацыі памешчыцкага землеўладання;
- в) фарміраванню нацыянальнай інтэлігенцыі;
- г) канцэнтрацыі прамысловай вытворчасці.

13. Прадстаўнікі палітычнай групойкі “чырвоных” у нацыянальным руху на землях былой Рэчы Паспалітай выступалі за:

- а) захаванне цэласнасці Расійскай імперыі;
- б) устанаўленне дыктатуры пралетарыяту;
- в) выкарыстанне ўзброенай барацьбы;
- г) атрыманне аўтаноміі ў складзе Расіі.

14. Згодна з Маніфестам 17 кастрычніка 1905г.:

- а) стваралася заканадаўчая Дзяржаўная дума;
- б) абвешчалася непарушнасць абсалютнай манархіі;
- в) абвешчалася права нацыі на самавызначэнне;
- г) адмянялася прыгоннае права.

15. Вынікам Лютаўскай рэвалюцыі 1917г. з'яўлялася (-ўся):

- а) абвешчэнне Расіі дэмакратычнай рэспублікай;
- б) усталяванне ваеннай дыктатуры Л. Карнілава;
- в) усталяванне ў Расіі абсалютнай манархіі;
- г) пераход улады ў рукі большавікоў.

16. Прачытайце вытрымку з дакумента і запішыце прычыну, якая тармазіла развіццё сельскай гаспадаркі ў першай палове 19ст.

“Асноўная прычына незадовольняючага стану сельскай гаспадаркі заключаецца ў...праве, пры якім сяляне...не маючы ніякіх правоў уласнасці на зямлю, якую яны апрацоўваюць, неохвотна працавалі на палях, што заўсёды маглі быць адабраныя ў іх...З другога боку, яно (права) перашкаджала развіццю і ўдасканалванню земляробства ў памешчыцкіх гаспадарках”.

17. Пазнайце гістарычную асобу і запішыце імя.

Адзін з вялікіх князёў ВКЛ. Здзейсніў тры паходы на Маскву. «Ён не піў ні віна, ні піва, меў вялікі розум і падпарадкаваў многія землі. Скрытна рыхтаваў свае паходы, ваяваў не столькі колькасцю, колькі ўменнем». Тэрыторыя ВКЛ у час праўлення гэтага князя павялічылася ўдвая.

18. Суаднясіце элементы двух мностваў, якія адносяцца да перыяду станаўлення ВКЛ:

- А) Далучэнне Бранскай зямлі да ВКЛ
- Б) Канчатковае далучэнне Смаленскага княства да ВКЛ
- 1) князь Вітаўт
- 2) князь Віцень

В) Пачатак аб'яднання літоўскіх зямель вакол Навагрудскага 3) князь Альгерд княства

Г) Уваходжанне Полацкай зямлі ў склад ВКЛ 4) князь Міндоўг

19. Устанавіце паслядоўнасць падзей, якія адбыліся ў 16-18ст. у ВКЛ:

А) стварэнне Галоўнага трыбунала ВКЛ 1) ВГБА

Б) падпісанне Люблінскай уніі 2) ВБАГ

В) увядзенне “Уставы на валокі” 3) БГАВ

Г) прыняцце III Статута ВКЛ 4) АВБГ

20. Устанавіце паслядоўнасці падзей, якія адбываліся ў 19 – пачатку 20ст:

А) увядзенне земстваў у Віцебскай, Магілёўскай і Мінскай губернях 1) БВГА

Б) паўстанне пад кіраўніцтвам К.Каліноўскага 2) БГВА

В) пачатак першай расійскай рэвалюцыі 3) ГБВА

Г) далучэнне ўніяцкай царквы да праваслаўнай 4) ГБАВ

Заданні для правядзення ўступных іспытаў па гісторыі Беларусі

Выберыце правільныя адказы. Звярніце ўвагу, што ў пытаннях можа быць некалькі правільных адказаў.

1. Паверхню глінянага посуду старажытныя людзі ўпрыгожвалі:

- а) мініяцюрамі;   б) фрэскамі;   в) арнамантам;   г) вітражамі.

2. Самастойныя тэрытарыяльныя адзінкі, на якія распадалася дзяржава ў перыяд раздробленасці:

- а) прыёмныя землі;   б) епархіі;   в) удзельныя княствы;   г) губерні.

3. Вызначце орган кіравання ў Полацкім княстве, які меў права пазбавіць князя ўлады:

- а) соймак (сеймак);   б) веча;   в) рада;   г) магістрат.

4. Вызначце імя асветніка і рэлігійнага дзеяча 12ст., якога пры жыцці называлі Златавустам:

- а) Кірыла Тураўскі;   б) Лазар Богша;   в) Усяслаў Брачыславіч;   г) Аўраам Смаленскі.

5. Праваслаўная царква ў ВКЛ у другой палове 16-першай палове 17ст.:

- а) імкнулася да уніі з пратэстанцкай царквой;
б) атрымала падтрымку з боку дзяржаўнай улады;
в) уступіла ў паласу крызісу;
г) стала самым буйным землеўладальнікам у ВКЛ.

6. Канфедэрацыяй у Рэчы Паспалітай называлася (-ўся):

- а) манаская ці духоўна-рыцарская арганізацыя;
б) вышэйшы шляхецкі саслоўна-прадстаўнічы орган;
в) адзін з кірункаў рэфармацыйнага руху;
г) часовы ваенна-палітычны саюз шляхты.

7. У Беларусі ў другой палове 16-18ст. фальваркам называлася (-ўся):

- а) сялянская павіннасць;   б) заканадаўчы акт;
в) феадальная гаспадарка;   г) форма арганізацыі гандлю.

9. Вызначце прычыну шляхецкага паўстання 1830-1831гг.:

- а) забарона ўрадам дзейнасці каталіцкай царквы;
б) незадаволенасць умовамі адмены прыгоннага права;
в) стварэнне вялікай колькасці ваенных пасяленняў;
г) незадаволенасць шляхты падзеламі Рэчы Паспалітай.

10. На тэрыторыі Беларусі ў першай палове 19ст. у развіцці гандлю галоўную ролю адыгралі:

- а) аўкцыёны;   б) крамы;   в) кірмашы;   г) біржы.

11. Вызначце назву беларускай легальнай грамадска-палітычнай, літаратурна-мастацкай газеты, якая выходзіла ў 1906-1915гг.:

а) “Светач”; б) “Мужыцкая праўда”; в) “Наша ніва”; г) “Гоман”.

12. Вызначце фактар, які аказаў вялікі ўплыў на рост і развіццё беларускіх гарадоў у другой палове 19ст.:

а) высокая ўдзельная вага беларускага капіталу ў прамысловасці;
б) стварэнне акцыянерных таварыстаў;
в) будаўніцтва чыгунак на тэрыторыі Беларусі;
г) хуткае развіццё цяжкай прамысловасці.

13. У нацыянальным руху на тэрыторыі былой Рэчы Паспалітай у 1860-я гг. палітычная групоўка “белых” выступала за:

а) захаванне адзінай і непадзельнай Расіі;
б) прадастаўленне народам права на самавызначэнне;
в) арганізацыю ўсенароднага паўстання;
г) выкарыстанне мірных сродкаў барацьбы.

14. Вызначце падзею першай расійскай буржуазна-дэмакратычнай рэвалюцыі, якая вымусіла царскі ўрад абвясціць Маніфест:

а) “Крывавая нядзеля”;
б) Кастрычніцкая ўсерасійская палітычная стачка;
в) Курлоўскі расстрэл у Мінску;
г) спробы паўстанняў у Баранавічах і Гомелі.

15. Адзначце галоўны вынік Лютаўскай рэвалюцыі 1917г. для дзяржаўнага развіцця Расіі:

а) прадастаўленне народам аўтаноміі ў складзе Расіі;
б) устанаўленне канстытуцыйнай манархіі;
в) звяржэнне манархіі;
г) выхад Расіі з Першай сусветнай вайны.

16. Прачытайце вытрымку з дакумента і запішыце назву сістэмы поглядаў, аб якой гаворыцца ў тэксце.

“...існуе вялікая патрэба ведаць Заходнюю Расію па-руску і ўводзіць у гэта веданне і разуменне мільёны...простых маларусаў, беларусаў і літвінаў...Назваючы ўсю гэту краіну Заходняй Расіяй, мы відавочна, глядзім на яе з сярэдзіннай часткі рускай дзяржавы...а калі адтуль глядзець на захад, то можна без вялікай памылкі назваць Заходняй расіяй не толькі Беларусь, але і Украіну, і Літву”.

17. Пазнайце гістарычную асобу і запішыце прозвішча.

Вядомы палітычны і грамадскі дзеяч ВКЛ і Рэчы Паспалітай. Займаў вышэйшыя дзяржаўныя пасады канцлера, гетмана вялікага літоўскага. Адзін са складальнікаў і рэдактар Статута 1588г.

18. Устанавіце адпаведнасць паміж элементамі двух мностваў (гісторыя Рэчы Паспалітай):

А) бітва пад Лоевам;	1) Лівонская вайна 1558-1583г.г.
Б) паходы на Маскву	2) вайна паміж Расіяй і Рэччу Паспалітай 1632-1634г.г.
В) захоп Полацка войскамі Івана Грознага	3) казацка-сялянская вайна 1648-1651г.г.
Г) барацьба за Смаленск	4) інтэрвенцыя Рэчы Паспалітай у Расію 1604-1618г.г.

19. Устанавіце паслядоўнасць падзей, якія адбыліся ў 16 - 18ст. у ВКЛ:

А) наданне магдэбургскага права гораду Мінску	1) АББГ
Б) заключэнне Крэўскай уніі	2) БГВА
В) прыняцце Судзебніка Казіміра	3) БАВГ
Г) бітва пад Грунвальдам	4) ВГАБ

20. Устанавіце паслядоўнасці падзей, якія адбываліся ў 19 – пачатку 20ст.:

А) увядзенне земстваў на тэрыторыі Беларусі	1) ГАБВ
Б) заснаванне Ф.Савічам “Дэмакратычнага таварыства”	2) БГАВ
В) Лютаўская рэвалюцыя	3) БААГ
Г) стварэнне Расійскай сацыял-дэмакратычнай рабочай партыі (РСДРП)	4) АГБВ